

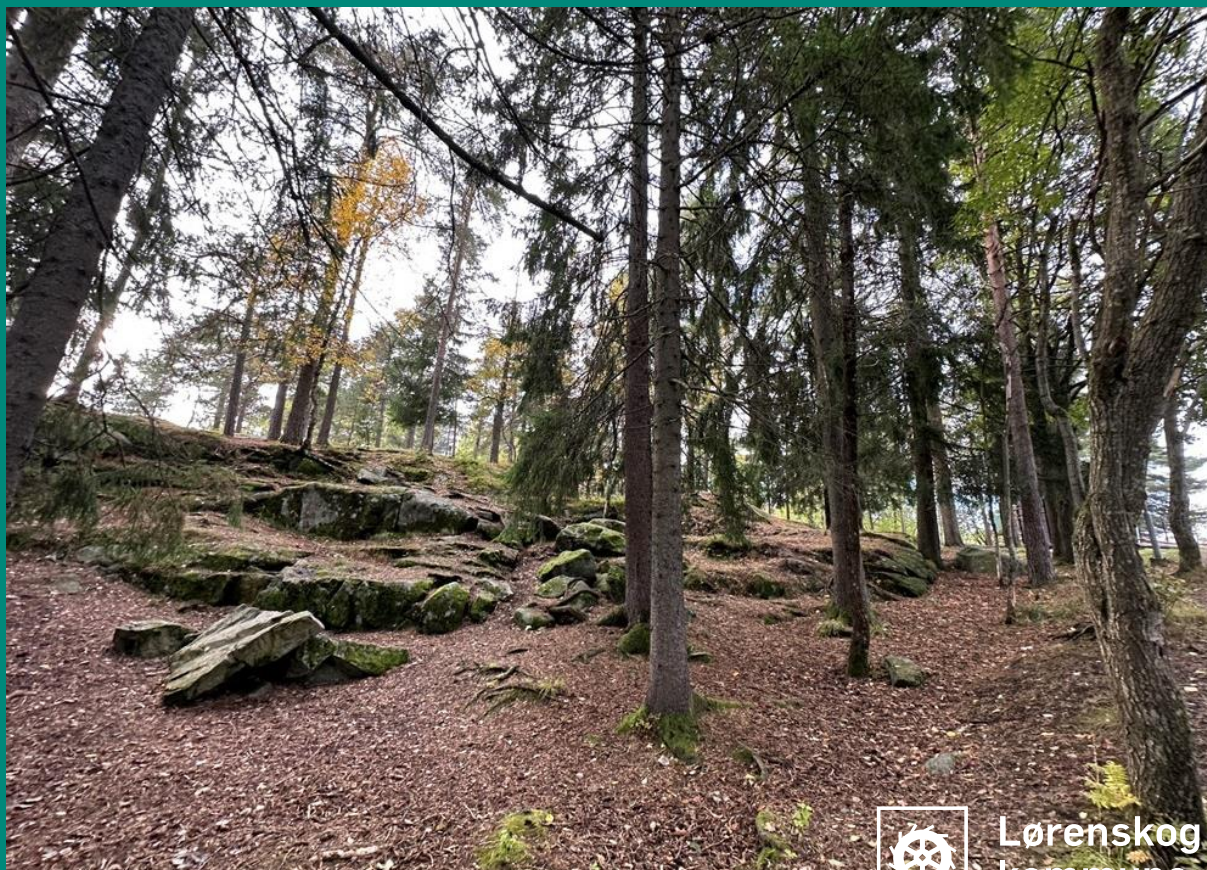
Konsekvensutredning – Naturmangfold

Områdeplan for Åsen og Løkenåsen skoler

Utarbeidet av: Kristoffer Selvig

Asplan Viak AS

Dato: 17.06.2024

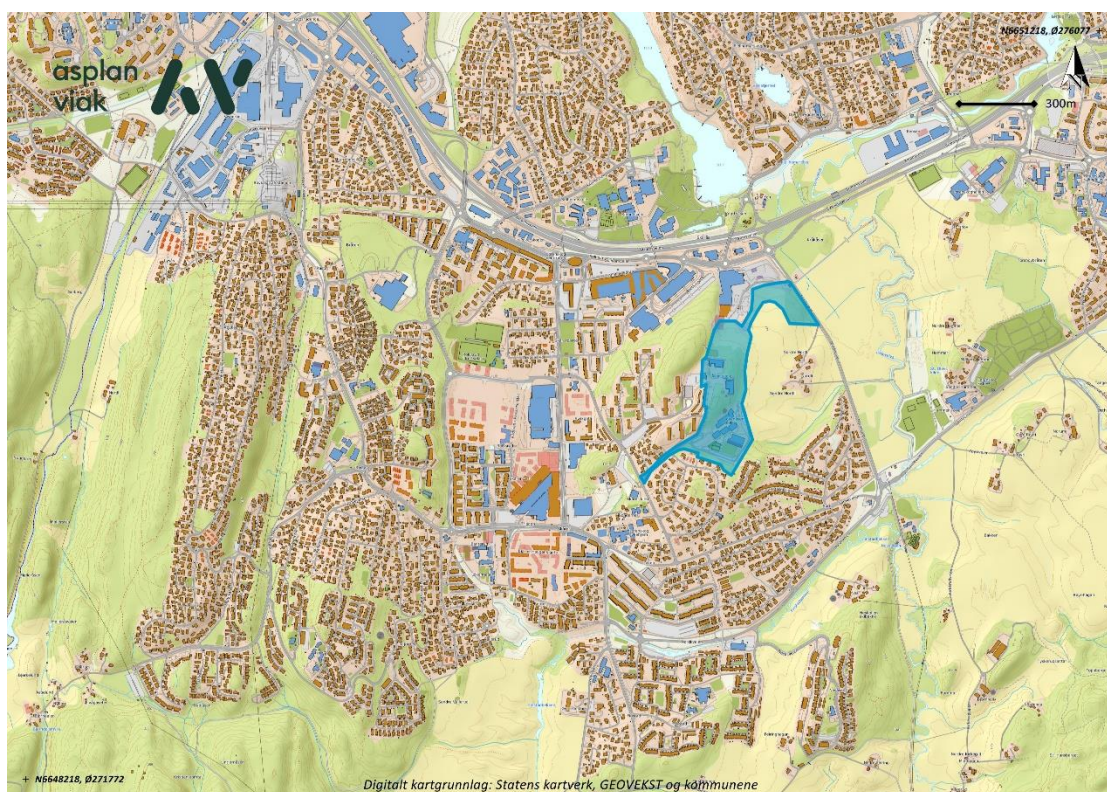
Lørenskog
kommune

Innhold

Innledning	3
Metode	4
Tiltaket	6
Naturforhold	12
Verdivurdering.....	14
Fremmede arter	17
Usikkerhet.....	19
Omfang- og konsekvensvurdering	19
Forslag til avbøtende tiltak og hensyn	22
Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12	22
Massehåndtering og skjøtselstiltak	24
Kilder.....	28

Innledning

I forbindelse med foreslått utvidelse av Åsen og Løkenåsen skoler i Lørenskog kommune, Viken fylke, er det gjort en kartlegging av naturmangfold og fremmede arter på tomtene. Kartleggingen er gjennomført av naturtreder Kristoffer Selvig (Asplan Viak) den 24.09.2022. Området ligger på ca. 200 moh. og størrelsen på det kartlagte området er ca. 175 daa. Denne rapporten omhandler vurderinger av verdi, påvirkning og konsekvens for alternativene 1a, 1b, 1c og 2, og en generell beskrivelse av naturmangfoldet i området.

Tomtens beliggenhet og avgrensning (blå polygon) ved Lørenskog sentrum.

Metode

Datagrunnlag

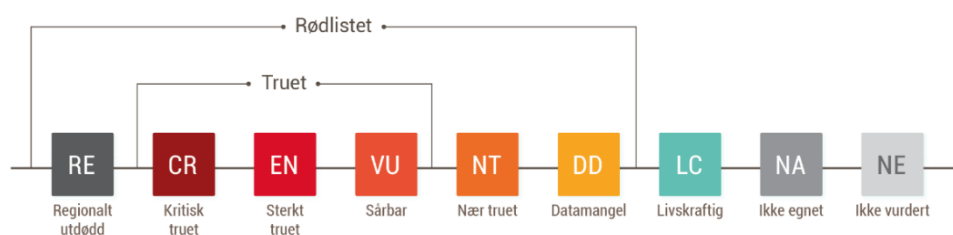
Datagrunnlaget består av offentlig tilgjengelig informasjon fra databaser og kartinnsyn, supplert med informasjon fra befaring av området. Offentlig informasjon er hentet fra de nettbaserte databasene Naturbase, Artskart, Kilden og Norges geologiske undersøkelse. Området ble kartlagt 24.09.2022 og den første vurderingen ble gjort 05.05.2023, som ble oppdatert med nye vurderinger og alternativ 1c 17.06.2024.

Metodikk for verdisetting og konsekvens

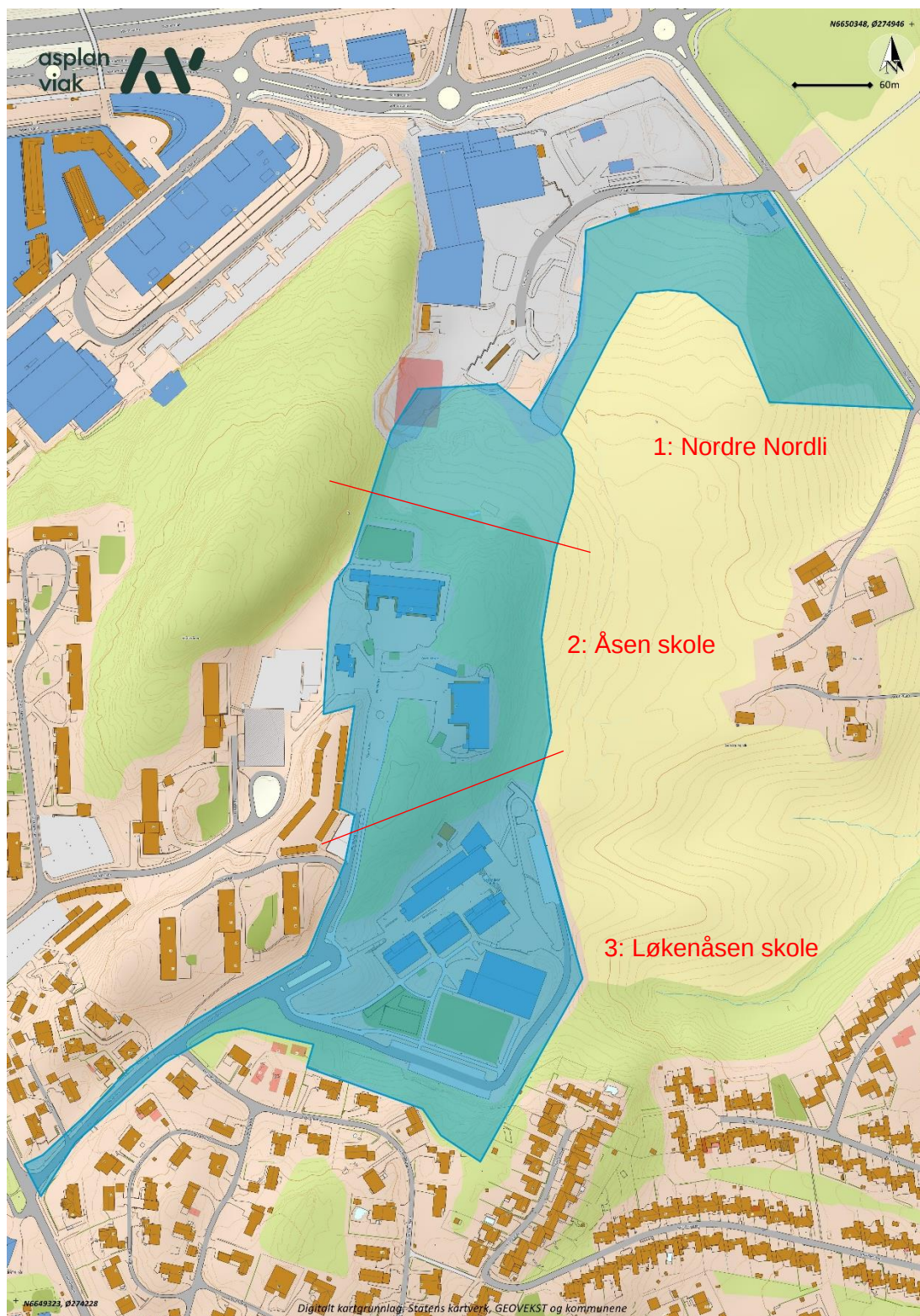
I naturmangfoldloven er naturmangfold definert som «*biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning*» (§ 3). Biologisk mangfold er videre definert som «*mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene*».

Verdisetting og konsekvensvurdering følger Miljødirektoratets veileder M-1941 (Konsekvensutredninger for klima og miljø). Data som ligger til grunn for verdisettingen bygger på egen feltkartlegging utført av Kristoffer Selvig (24.09.2022). Kartleggingen av naturtypelokaliteter er basert på Miljødirektoratets kartleggingsinstruks for 2022: «Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2». Lokalitetene registreres i NiN-app og godkjennes av Miljødirektoratet.

Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021) og Fremmedartslisten (Artsdatabanken, 2018) er fulgt, og viktige artsfunn publiseres i Artskart via Artsobservasjoner.

Annen relevant informasjon er hentet fra Naturbase, Artskart, Kilden og Norges geologiske undersøkelse. Alle bildene i notatet er tatt av Kristoffer Selvig.

Kartleggingsområdet er markert med blå polygon og tre delområder er navngitt. Kilde: Kartverket

Tiltaket

Som følge av befolkningsvekst i Lørenskog har kommunen vedtatt at Åsen barneskole skal utvides fra to til fire parallelle klassetrinn og at Løkenåsen ungdomsskole skal utvides fra fire til seks parallelle. I tillegg skal det etableres arealer til spesialklasse på Løkenåsen, innføringsklasse på Åsen, felles parkeringsareal og ny flerbrukshall innenfor planområdet.

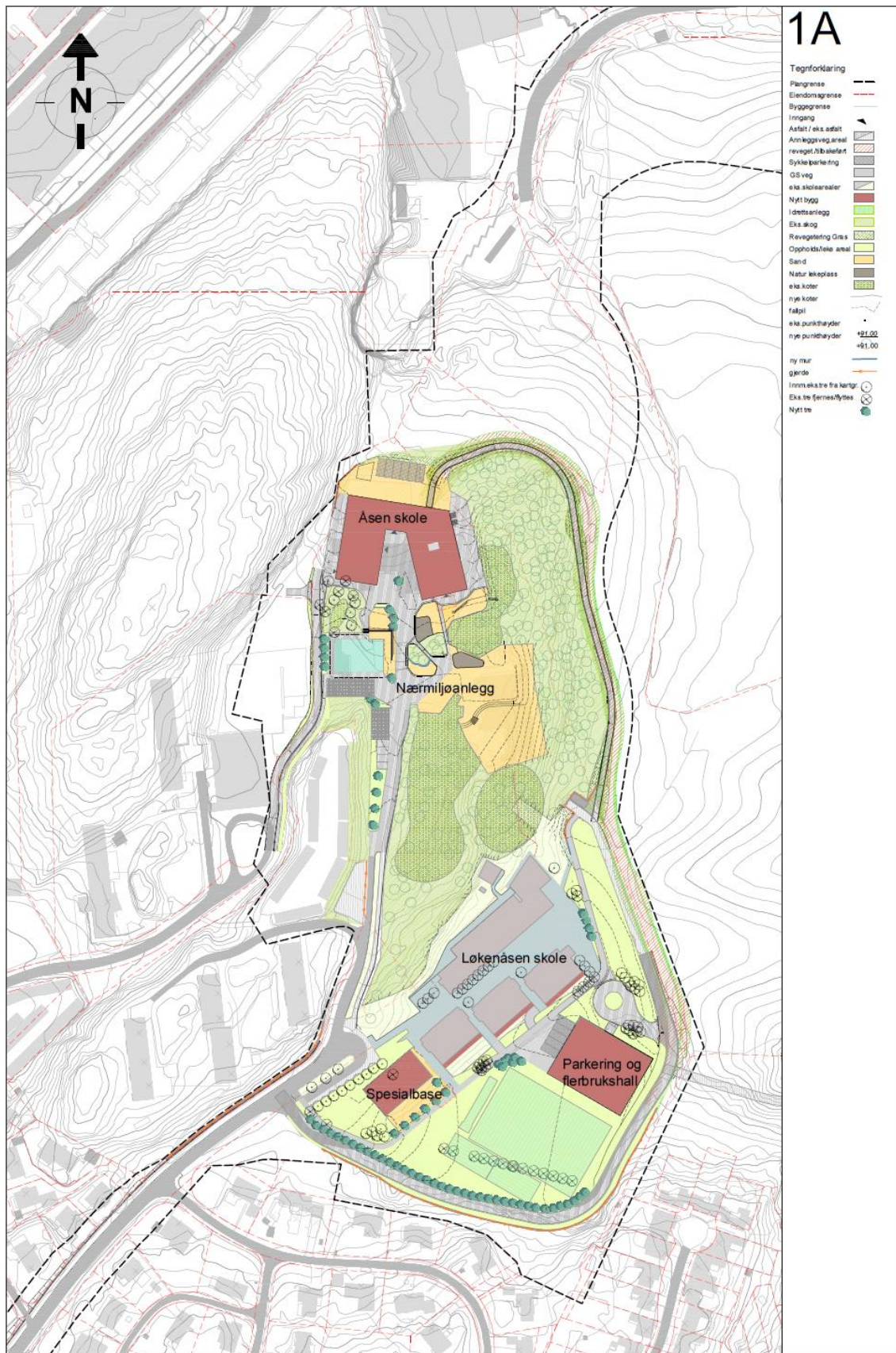
Det er utarbeidet prinsippskisser og 3D-skisser til planprogrammet av de ulike alternativene av anleggsveier og alternative adkomster i forbindelse med utvidelsen. Under vises skissene for veier, og 3D-skisser av foreslåtte nybygg. Figurene er markert med alternativ 1A, 1B, 1C og 2, og disse skissene ligger til grunn for naturutrederens vurderinger av påvirkning og konsekvens.

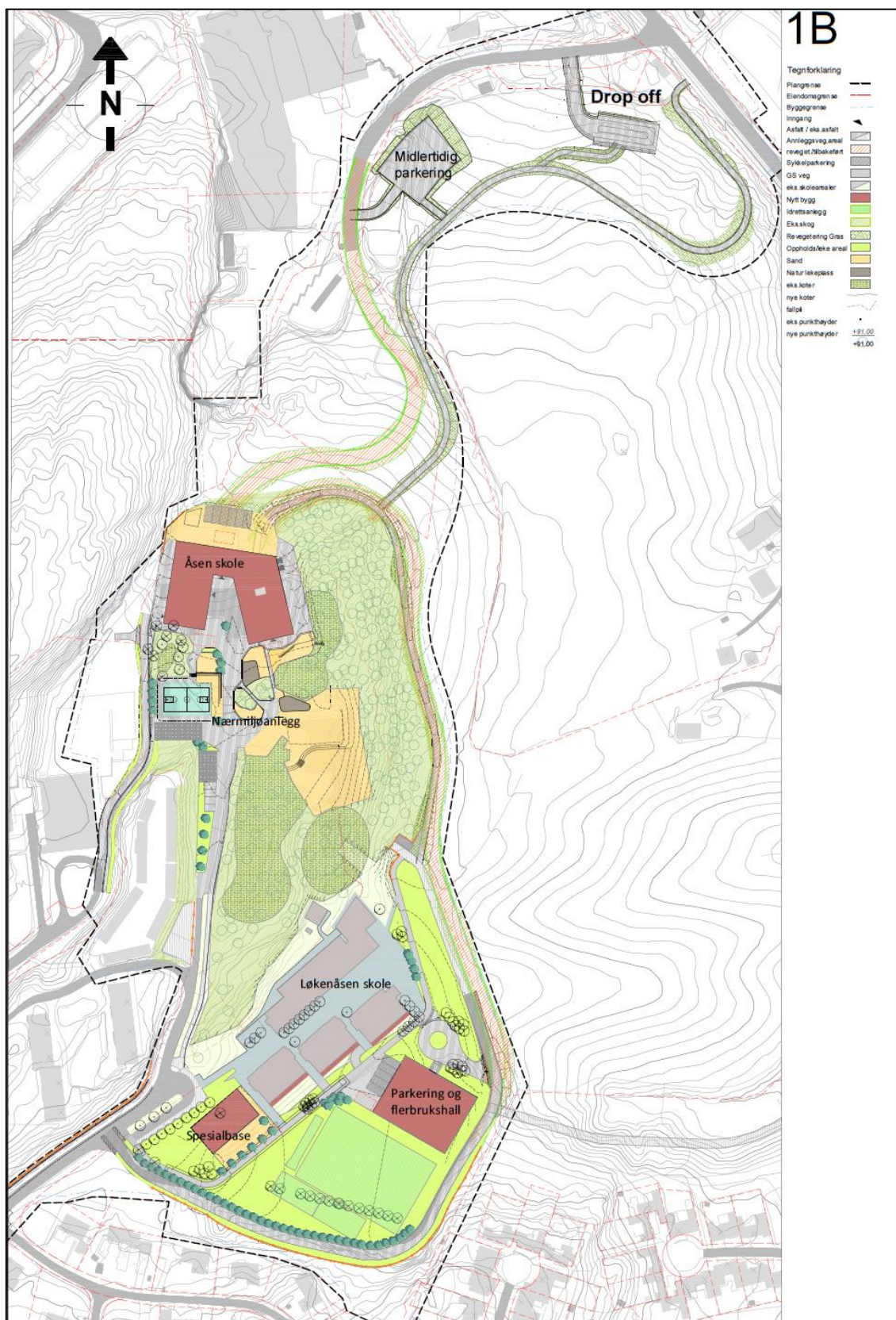
Figur 0-1 Alternativ 1a. Utsnitt av 3D skisse for ny Åsen skole. Bygget i forgrunnen forutsettes revet og erstattet av ballbane.

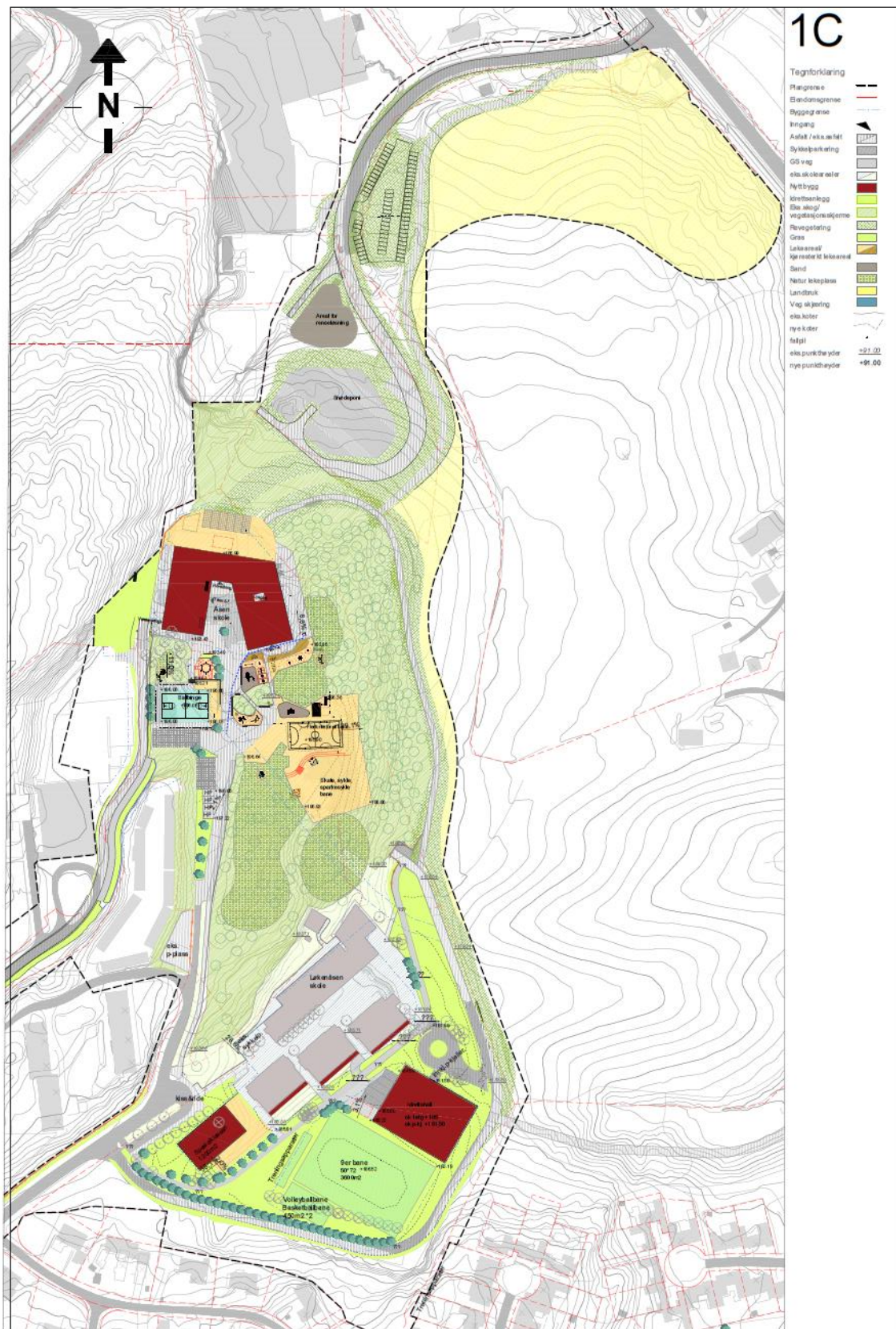
Utsnitt av 3D skisse for påbygg og nybygg Løkenåsen skole.

Illustrasjonsplan – foreløpig, alternativ 1a. Midlertidig anleggsvei vist med grønn strek, nye eller endrede veier med sort strek.

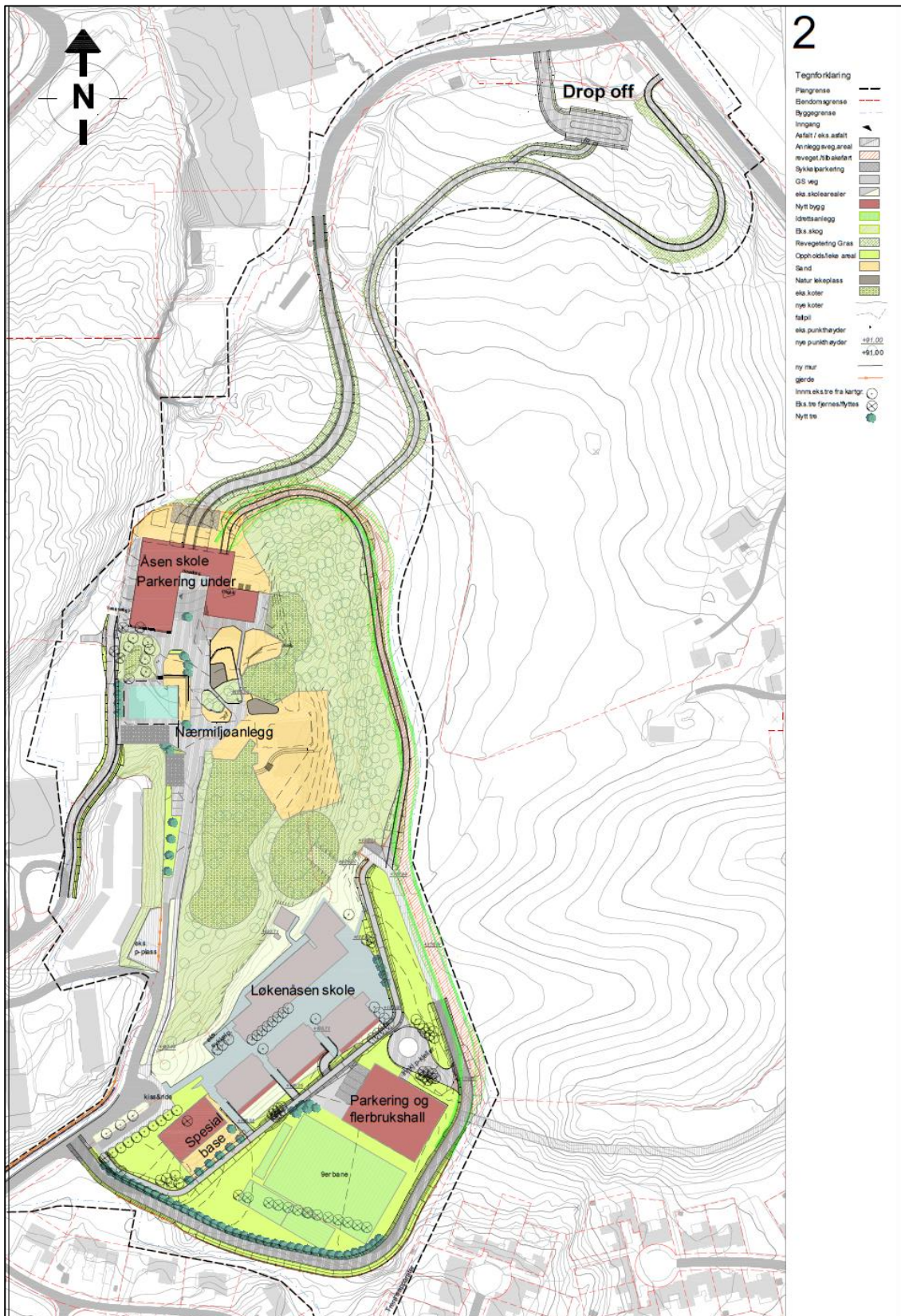
Illustrasjonsplan – foreløpig, Alternativ 1b. Midlertidig anleggsvei vist med grønn strek, nye eller endrede veier med sort strek.

Illustrasjonsplan viser at turveien er flyttet og et større areal omreguleres fra renovasjonsanlegg til jordbruk. Drop-off sone i nord er ikke med i dette alternativet. Det er planlagt snødeponi nord for Åsen skole.

Alternativ 2. Utsnitt av 3D skisse av begge skolene hvor ny Åsen skole har to ekstra etasjer.

Illustrasjonsskisse, Alternativ 2. Ny kjørevei fra nord kommer inn på kjellernivå på Åsen skole. Kjørevei fra nord benyttes også til anleggsvei.

Naturforhold

Eksisterende kunnskap

Det er ikke registrert verneområder eller naturtyper på tomtene eller i nærheten av dem fra tidligere (Miljødirektoratet u.å.). De nærmeste lokalitetene som er registrert er små skogholt av gammel boreal lauvskog på Skårer gård og Skårersletta, samt meanderende elv med kroksjø i Losbyelva i øst ([Naturbase faktaark](#)).

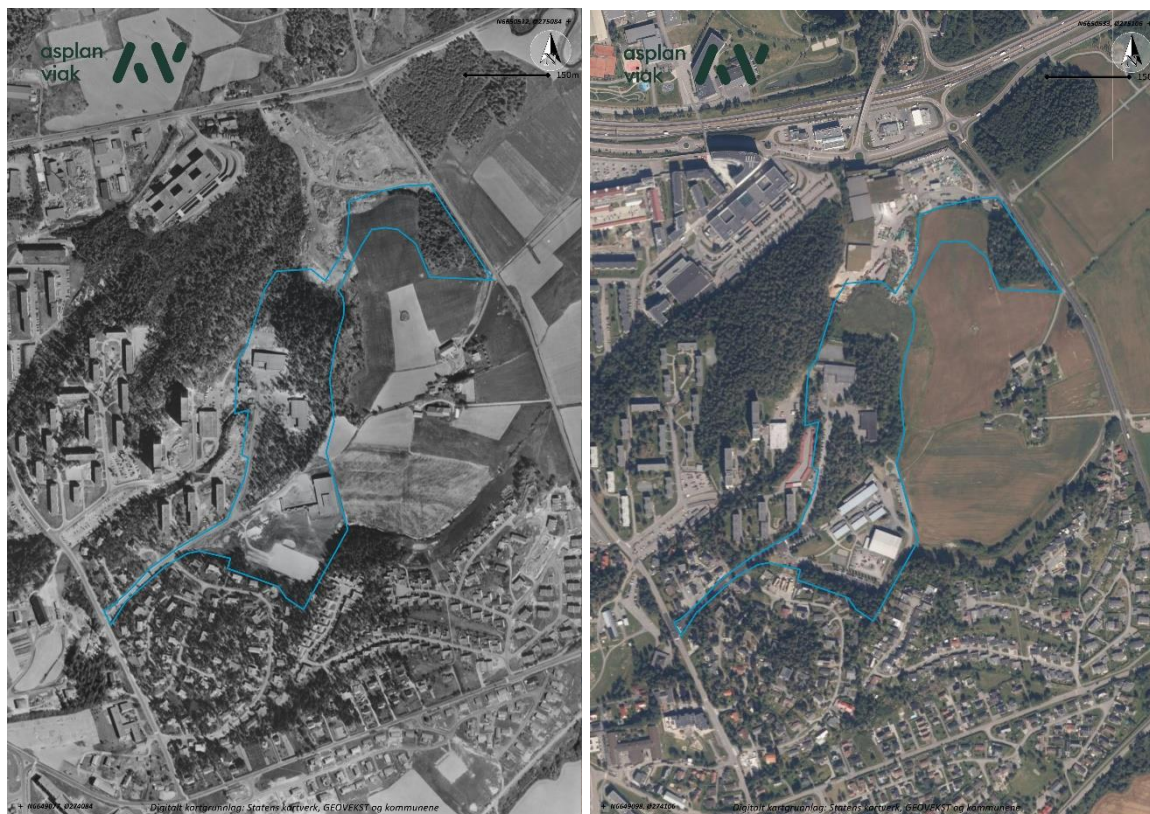
Det er registrert et fåtall rødlistede arter i eller i nærheten av kartleggingsområdet, herunder grønnfink (VU), gråspurv (NT) og skimmelflaggermus (NT). Det er ikke registrert fremmede arter i planområdet. Utover de nevnte artene er det kun registrert ca. 15 fuglearter rundt tomtene, vanlige arter som kan forventes å finnes i tettsteder og kulturlandskap.

Naturtypelokaliteten ved Losbydalen er markert med grønn skravur i øst, sammen med funn av rødlistede lav- og sopparter. Alle funn ligger over 500 m unna planområdet. Områdene som er markert med røde polygoner er spesielt infisert av fremmede skadelige arter (herunder kanadagullris, hagelupin og mongolspringfrø).

Geologi og historie

Historiske flyfoto viser at området har vært lite endret siden 1977, bortsett fra at deler av skogen nord for Åsen skole har blitt hugget i mellomtiden.

Flyfoto over området fra 1977 (t.v) viser at skogen på tomten har stått nokså uendret gjennom mange år, bortsett fra en mindre del i nord. Flyfoto fra 2020 (t.h.) til sammenligning. (Kilde: Norkart)

Berggrunnen i området er gabbro, dioritt, tonalitt, foliert, delvis omdannet. Løsmassene består av delvis tykk havavsetning og delvis fyllmasse (NGU u.å.). Berggrunnen og løsmassene gir ikke grunnlag for baserike vekstforhold, og avgir lite næring til jorden og vegetasjonen, så vegetasjonen i området er nokså fattig og tørkeutsatt, og lite kalkkrevende.

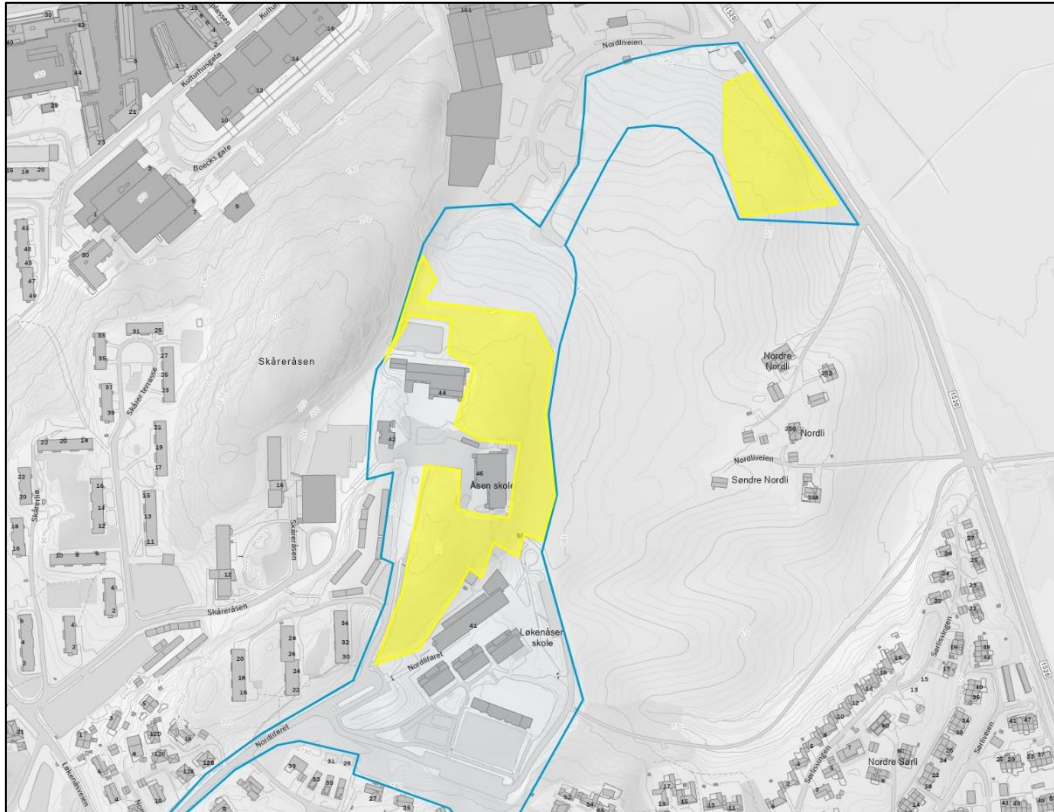
I den vestlige delen av planområdet markert som Nordre Norli er tidligere søppelfylling på 70/80-tallet, som i dag må betegnes som skrotemark, med høyt innslag av fremmede arter. Dette området er dermed dårlig egnet for naturmangfold i dag, men kan ha en positiv effekt ved fjerning og hensynsfull bekjempelse av fremmede arter.

Verdivurdering

Det ble ikke registrert naturtypelokaliteter eller rødlistede arter innenfor planområdet. Skogområdene i området vurderes som viktig for vanlige arter og deres funksjonsområder (verdikategorien arter inkludert økologiske funksjonsområder), noe som svarer til verdien *noe*. Det er ikke funnet elementer som kvalifiserer til mer enn *noe verdi* jf. Miljødirektoratets veileder M-1941, som herunder omfatter leveområder for vanlige arter.

Skogområdene tilknyttet skolegårdene sør for Åsen skole består av nokså gammel grunnlendt furuskog som er sterkt påvirket av tråkk. Furutrærne anslås å være opptil 100 år gamle, og skogen kartlegges dermed ikke som naturtypen gammel furuskog. Trærne ser ut til å være i god tilstand og ha god vitalitet til tross for noe magre vekstvilkår. Øst for Åsen skole nedenfor åsen ligger et fuktdrag i kanten av åkeren. Her består skogen av mer nærings- og fuktighetskrevende arter, slik som osp. Treslaget er vanlig forekommende, men når trærne blir større vil disse være av spesiell betydning for fuglearter som hakkespetter og ugler. Skogen er for øvrig dominert av gran, bjørk, rogn og selje, med noe furu samt bringebær i busksjiktet. På mer tørkeutsatte åser er det innslag av einer. Gulflatbelg, legeveronika, hårfrytle, gullris, markjordbær, hvitkløver, blåkoll og røsslyng er vanlige arter i feltsjiktet.

Skogholtet i nord-øst (Nordre Norli) mellom veien og avfallsmottaket er dominert av gran i tresjiktet, med innslag av bjørk og rogn, og har for øvrig et feltsjikt bestående av bl.a. høymol, tyttebær, skogstjerne, burot, skogsveve, gjøkssyre, skogsalat, hengeving, bringebær og skogburkne i feltsjiktet. Det er noen av grantrærne som har spor etter barkebilleangrep, og det er noe innslag av stående og liggende død ved. I skogkanten mot avfallsmottaket er det spesielt geitrams, høymol, mjødukt og hestehov. Innen i avfallsmottaket er den lille vegetasjonen som finnes dominert av burot.

Verdikart naturmangfold. Gult = noe verdi. Blå linje viser avgrensningen til kartleggingsområdet.

Skogen øst for Åsen skole har grantrær, osp og mer nærings- og fuktrevende vegetasjon.

Ung skog av selje, bjørk, rogn og gran nord for Løkenåsen skole.

Sør for Åsen skole vokser nokså gammel grunnlendt furuskog påvirket av tråkk.

Skogholtet i nord-øst består av granskog med innslag av bjørk og rogn.

Fremmede arter

Tomten består av både åpne områder i gjengroing, og skogområder, med særlig stort innslag av fremmede arter, spesielt mongolspringfrø (SE – svært høy risiko). Denne arten er utbredt i skogholtet i nord-øst ved Nordre Nordli, og i samme skog finnes også innslag av rødhyll (SE). Kanadagullris (SE), fôrvalurt (HI) og hagelupin (SE) dominerer åkeren i nord. Det finnes også vinterkarse (SE) langs veien ved tomtegrensen i nord-øst. I forbindelse med skolebyggene finnes også en rekke fremmede arter i form av beplantning, deriblant hestekastanje (PH – potensielt høy risiko) og parklind (LO), men det er lite sannsynlig at artene som finnes her har noen særlig risiko for spredning dersom de hensyntas i forbindelse med eventuell massehåndtering. I tillegg til disse er det beplantning av stedegen vegetasjon, som eik, i skolegården. Kanadagullris finnes også i veikanter, i skogkanter og flere steder i tilknytning til avfallsmottaket i nord. I åkerkanten i øst finnes en større forekomst av hagelupin (SE).

Feltsjiktet i skogen ved veien i nord domineres av mongolspringfrø (SE).

Kanadagullris og hagelupin (begge SE – svært høy risiko) dominerer skrotemarken mellom Åsen skole og avfallsmottaket i nord.

Et eksemplar av hestekastanje (PH) i skolegården ved Løkenåsen skole.

Usikkerhet

Naturtyper, karplanter, sopp, moser og lav er undersøkt i felt. Usikkerheten knyttet til kunnskapsgrunnlaget for kategoriene naturtyper og arter vurderes derfor som liten, til tross for at noe usikkerhet er knyttet til artsgrupper som ikke er undersøkt i felt, som insekter og fugl. Det er knyttet lite usikkerhet til tiltakets påvirkning på naturmangfoldet ettersom detaljeringsnivået til planene er høyt.

Omfang- og konsekvensvurdering

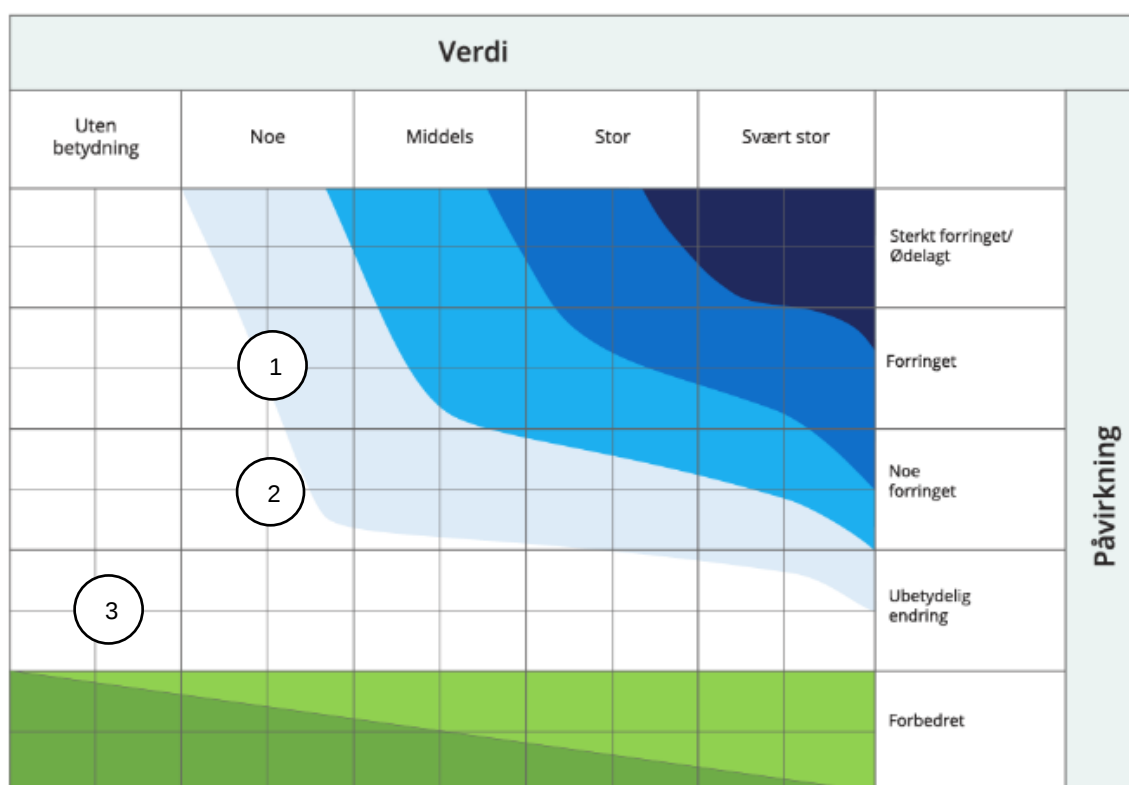
Det er ikke funnet naturtyper eller spesielle forvaltningsrelevante arter som krever særskilt beskyttelse, eller kjente landskapsøkologiske funksjonsområder. Nærheten til funksjonsområder og naturtyper ved Losbyelva i øst anses ikke å kunne medføre indirekte virkninger, og etablering av snødeponi berører kun naturområder med ubetydelig verdi. Vurderingen bygger på forutsetningen om at en ev. avrenning fra snøen skal fanges opp og ikke ha fare for å renne til Losbyelva.

Skogholtet sør-øst i planområdet vurderes til å bli *ubetydelig-noe forringet*, men effekten vil hovedsakelig finne sted i anleggsfasen, og gjelder kun for tiltaket ved Åsen

skole. Samlet sett vurderes tiltaket for på skogholtet ved Åsen skole å medføre *ubetydelig konsekvens (0)*.

Skogholtet i nord-øst ved Nordre Nordli vurderes å bli berørt ved etablering av drop-off i nord (alt. 1b og 2). Tiltaket innebærer at mellom 20-50 % av den sammenhengende skogen og dens landskapsøkologiske funksjon som helhet antas å bli berørt av tiltaket, men hoveddelen av det berørte området består av unge trær og kun et fåtall store gran og halvstore trær av spisslønn, selje, osp eller furu, og den lille forringelsen som vil forekomme vil være av mindre alvorlig art. Dette gjør at den samlede konsekvensen for alternativ 1a og 1c vurderes til *ubetydelig konsekvens* og alternativ 1b og 2 til *noe negativ konsekvens* (jf. M-1971).

Det åpne området med åker som er bevokst med fremmede arter i nord mellom Åsen skole og avfallsmottaket bør beplantes med noe annet enn fremmede arter som dominerer der i dag. Ved hensynsfull fjerning av fremmede arter i forbindelse med utbyggingen vil tiltaket medføre *noe miljøforbedring (+)* for alt. 1a.

Konsekvensviften viser vurdering av konsekvenser for naturmangfold for delområde 1-3. Virkninger på delområde 1 er vurdert der disse er planlagt berørt med drop-off m.m. i alternativ 1b og 2.

Tabell 1 Samlet konsekvensvurdering for alternativene.

Delområder	Alternativ 1a	Alternativ 1b	Alternativ 1c	Alternativ 2
1: Nordre Nordli	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Noe (-)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Noe (-)</i>
2: Åsen skole	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>
3: Løkenåsen skole	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>	<i>Ubetydelig (0)</i>
Samlet vurdering	<i>Ubetydelig konsekvens (0)</i>	<i>Noe negativ konsekvens (-)</i>	<i>Ubetydelig konsekvens (0)</i>	<i>Noe negativ konsekvens (-)</i>

Samlet konsekvens

De negative konsekvensene for naturmangfoldet, sett i lys av samlede virkninger (jf. vurdering av § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning nedenfor), vurderes ikke å være større enn konsekvensene av tiltakene.

Forslag til avbøtende tiltak og hensyn

Større trær (særlig trær med omkrets over 150 cm og spesielt ospetrær) bør så lang som mulig bevares og kan sikres for eksempel ved oppføring av beskyttende gjerde e.l. rundt trærne i anleggsperioden, og helst i utkanten av treets rotsone. Det må sikres at graving og kjøring med tunge maskiner begrenses innenfor større træs rotsone (minst 10 meters radius fra stammen). Død ved (særlig av større dimensjoner) bør bevares i området. Hvis det er nødvendig å fjerne trær anbefales det å la stammene ligge igjen i soleksponerte områder eller i omkringliggende skog, som substrat for sopp og insekter (liggende død ved). Kapping av trær og inngrep i skogen må legges utenfor hovedperioden for hekketid for fugl (herunder grønnfink, meiser m.fl.) som har sannsynlighet for å finnes i nærliggende skog (15. mars-15. juni).

Funn av fremmede arter innebærer at det er en mulighet for at fremmede arter med svært høy og høy risiko spres ved massehåndtering dersom masser skal fraktes ut av området. Disse fremmede artene må hensyntas spesielt i forbindelse med massehåndtering (jf. Forskrift om fremmede organismer). Det anbefales å bekjempe forekomstene av fremmede arter på en hensynsfull måte, gjerne ved deponering av toppmassene. Gjenbruk av masser infisert med fremmede arter må gjøres med aktsomhet, og toppjord fra områder med stor forekomst av arter med svært høy risiko kan ikke gjenbrukes innenfor tomten, jf. veileder fra Miljødirektoratet (Misfjord & Angell-Pedersen 2018): «Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter». Se kap. 8 for mer detaljert anbefaling om håndtering av infiserte masser og fremmede skadelige plantearter.

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 kunnskapsgrunnlaget og § 9 føre-var-prinsippet

§ 8 «Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»

§ 9 «Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig

skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Ved vurderingen av § 8 skal man finne ut hvilket naturmangfold som kan påvirkes av beslutningen, hvilken tilstand dette naturmangfoldet har og hvilke effekter beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Vurderingen av disse tre spørsmålene utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget. Generelt er naturmangfold på tomtene godt kartlagt. Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i tiltaksområdet er beskrevet over.

Gitt at de avbøtende tiltakene som er beskrevet gjennomføres, vil tiltaket medføre noe forringelse i de unge skogholtene som medfører *ubetydelig til noe negativ konsekvens* (0 / -) iht. Miljødirektoratets veileder M-1941 (2020).

Naturmangfoldloven § 9 vil være aktuell i den grad kunnskapsgrunnlaget anses som utilstrekkelig. I dette tilfellet foreligger det informasjon fra flere kilder om naturmangfoldet og det finnes en tilstrekkelig god oversikt over tiltaksområdet i form av naturtypekartlegging. Det er også mulig å vurdere tiltakets påvirkning på naturmangfoldet ettersom detaljeringsnivået for planen er høyt.

Kunnskapsgrunnlaget anses å være tilstrekkelig til å vurdere tiltakets konsekvenser for naturmangfoldet.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

§ 10 «En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Denne vurderingen legger til grunn at tidligere og fremtidige inngrep innenfor tiltaksområdet reflekteres i nå-tilstanden. Samlet belastning med hensyn til andre byggeprosjekter i nærområdet bør også tas med i vurderingen. Den planlagte utbyggingen vil i noen grad forringe leveområde for vanlige arter, men vil ikke påvirke sjelden natur.

Med bakgrunn i kunnskapen om naturmangfoldet i tiltaksområdet vurderes de samlede virkningene ikke å hindre at forvaltningsmålene for naturtyper, arter eller økosystemer nås. De negative konsekvensene for naturmangfoldet, sett i lys av samlede virkninger, vurderes ikke å være større enn konsekvensene av tiltakene.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

§ 11 «Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Avbøtende tiltak vil bekostes av tiltakshaver.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

§ 12 «For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.»

Avbøtende tiltak for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet er beskrevet i kapittelet forslag til avbøtende tiltak og hensyn.

Massehåndtering og skjøtselstiltak

Hensikten med dette kapittelet er å sørge for at fremmede skadelige arter ikke skal spres ytterligere, hverken innenfor planområdet eller ut av planområdet. Noen arter kan bekjempes og fjernes i planområdet for å unngå spredning av disse artene. Spredning kan skje via håndtering av infiserte masser og ved håndtering av plantemateriale. Hagelupin, kanadagullris, rødhyll og mongolspringfrø (alle SE) er registrert innenfor planområdet. Alle forekommer i store mengder. Masser infisert med disse artene eller de andre registrerte fremmede artene bør håndteres etter tiltak som bør skildres nærmere i en plan for ytre miljø for byggefasen. Dette kapittelet foreslår tiltak til byggefasen.

Misfjord & Angell-Petersen (2018) gir en oversikt over anbefalte rutiner for håndtering av høyrisikoarter (HI, SE) og løsmasser infiserte av fremmede skadelige plantearter.

Massehåndtering

Ved massehåndtering er tiltak aktuelle ved følgende aktiviteter:

- Bruk av kjøretøy/maskiner innenfor anleggsområdet, men særlig ved kjøring ut av området
- Flytting av infiserte masser innenfor eller ut av anleggsområdet
- Lokal gjenbruk av masser infisert med fremmede arter
- Deponering av masser som kan være infisert med fremmede arter
- Mellomlagring av infiserte masser

Med infiserte masser menes alt av jord, grus, stein o.l. der fremmede skadelige arter vokser. Slike masser kan inneholde frø, røtter eller andre deler av planten som kan spire til nye planter. Mange planter danner nye individer av kun små fragmenter av for eksempel røttene. Når det gjelder f.eks. kanadagullris (SE) kan både fragmenter av grenene og jordstenglene bidra til spredning av planten til nye voksesteder, og vinterkarse og russekål har dyptgående rotsystem, hvor fragmenter av røttene har stor evne til å danne nye planter. De fleste av disse artene har evne til å danne et svært

stort antall frø i løpet av vekstsesongen. For mange arter kan jorden være infisert av frø eller plantedeler langt ut fra selve planten, og det kan ligge frø i jorden som ikke synes. Det må tas høyde for dette ved fjerning av masser ved at de anses som infiserte, med en sone i god avstand fra observerte planter.

Tiltak ved flytting av infiserte masser

Jf. Forskrift om fremmede organismer § 21: «Krav til oppbevaring og emballering under transport. Den som er ansvarlig for innførsel eller transport av organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold dersom de spres, skal sørge for at organismene oppbevares eller emballeres slik at de ikke kan slippe ut i miljøet under transporten.»

Infiserte masser må enten håndteres lokalt eller fraktes til godkjent deponi/mottak for denne typen spesialavfall. Flytting av infiserte masser bør i utgangspunktet unngås i størst mulig grad. Ved transport må massene dekkes til både over og på sidene. Bunnen må være tett. Rengjøring av lasterom/plan må skje på stedet der massene er lastet av.

Tiltak ved gjenbruk av masser lokalt

Masser som er infisert med fremmede arter kan oftest gjenbrukes innenfor anleggsområdet. Ingen masser som bringes til planområdet, skal inneholde biologisk forurensning med frø/plantedeler av skadelige plantearter. Stedlige masser bør håndteres innenfor området så de fremmede artene på stedet ikke spres til omkringliggende eller nye områder, og for å beholde stedegne arter på området.

Bruk av slike masser bør skje i samråd med personer med kompetanse om fremmede arter. Topplaget fra vekstområder for fremmede skadelige arter, ca. 0,5 m, bør først og fremst legges som underliggende fyllmasse, for eksempel for permanente deponier. De infiserte massene bør være dekket med minimum 3 meter masser som ikke inneholder frø eller andre fragmenter av fremmede skadelige arter.

Gjenbrukes infisert jord som toppjord må dette kun være i områder som skal skjøttes som gressplen med jevnlig klipping/slått. Ved bruk av jord til slike områder må hele arealet slås regelmessig, og det må sikres at ikke kantsoner blir vokseplass for fremmede arter spredt fra infiserte masser.

I størst mulig grad må det unngås at problematiske arter får blomstre og utvikle frø nær jord som senere skal benyttes som vekstmasser. Massene må under ingen omstendigheter benyttes i annen jordproduksjon eller der det skal plantes flerårige vekster. Ved transport må det iverksettes tiltak ved flytting av masser som beskrevet ovenfor.

Tiltak ved mellomlagring av infiserte masser

Ved mellomlagring bør massene dekket til i hele perioden før de benyttes igjen. Massene skal merkes. Ved transport må det iverksettes tiltak ved flytting av masser som beskrevet ovenfor.

Håndtering av vegetasjon og plantemateriale

Vegetasjonsdekte arealer i vegkanter, rabatter o.l., som ikke er bevokst med trær og busker, bør slås regelmessig i dette området for å forhindre at fremmede skadelige arter blomstrer og setter frø. Plantene må slås så langt ned mot bakken som mulig.

Vinterkarse blomstrer tidlig på sommeren, mens andre arter, som kanadagullris, blomstrer sent, og bør helst slås i slutten av juni for mest effektivt å utarme bestanden – slått på ettersommeren er lite effektivt, da plantene allerede har satt frø (Fløistad 2010). Gjentatt slått, tre – fire ganger i løpet av sommeren kan forhindre frøsetting hos slike fremmede skadelige arter i vegkanter og lignende arealer. Dette kan være et viktig tiltak for å begrense spredning av disse artene langs veier. Med så stor tetthet av slike arter, bør arealene slås.

Ved fjerning av planter gjennom oppgraving, hogst/kutting eller slått må plantematerialet håndteres slik at ikke frø/frukter eller plantedeler kan gi opphav til nye planter og dermed bidra til spredning av slike arter. Det er ulik risiko for ulike planter mht. å gi opphav til nye planter. Kanadagullris (SE) kan gi nye planter fra både rot- og stengeldeler, mens andre arter i hovedsak spres med frø/frukter, f.eks. hagelupin (SE).

Det anbefales at alt plantemateriale som inneholder fremmede skadelige arter oppbevares i tette sekker og relativt raskt destrueres, f.eks. gjennom brenning. Dette bør gjøres umiddelbart etter oppgraving, hogst eller slått, siden slikt plantemateriale, f.eks. kanadagullris, kan videreutvikles etter slått/kutting og danne frø som spres med vind, og hagelupin kan ha belger med modne frø som åpnes etter slått/kutting.

Sprøyting bør unngås så langt som mulig med hensyn til miljøet og omkringliggende naturområder. I nærheten av bekkefar må dispensasjon fra Mattilsynet i tilfelle innhentes (Fløistad 2010). Sprøyting er bare effektivt på små planter tidlig i sesongen, og bør bare benyttes der det er store bestander som ikke er praktisk mulig å bekjempe på annen måte. Ved regelmessig slått, kapping eller lusing vil det være mulig å hindre oppslag og spredning av fremmede arter med frøsetting.

Langsiktig skjøtsel

Ved regelmessig slått, kapping eller luking vil det være mulig å hindre oppslag og spredning av fremmede arter med frøsetting.

- Før ny beplantning bør området ettersees jevnlig gjennom hele vekstsesongen; 1.-3. året, hver måned.
- I ny beplantning bør det benyttes fortrinnsvis norske arter og ellers arter som ikke finnes i risikokategoriene på Fremmedartslista 2018 i kategoriene potensielt høy, høy eller svært høy risiko.
- De første fem årene bør grøntanlegget ettersees jevnlig gjennom hele vekstsesongen; 1.-3. året, hver måned, 4.- 5. året hver annen måned.
- Oppdages det oppblomstring av fremmede arter i anlegget skal disse fjernes manuelt så fort som mulig. Avfallet leveres på eget mottak, slik at det ikke spres til naturen.
- Klipping av gressplener bør gjøres ca. ukentlig fra mai til august og ellers etter behov, for å forhindre oppslag av fremmede arter. Gresshøyden inntil bygninger, stolper og trær skal ha samme høyde som gresset på tilgrensende flater. Avklipp samles opp.
- Erosjonsskader og åpen jord repareres fortløpende med etablering av gressdekke.

Kilder

- Artsdatabanken (u.å.) Artskart. Tilgjengelig fra: <https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Artsdatabanken (2018) Fremmedartslista 2018. Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken (2021) Rødlista - hvem, hva, hvorfor? Norsk rødliste for arter 2021. <http://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Rodlistahvahvemhvorfor>
- Lov om forvaltning av naturens mangfold, Naturmangfoldloven (LOV-2009-06-19-100)
- Miljødirektoratet (u.å.) Naturbase kart. Tilgjengelig fra: <https://kart.naturbase.no/>
- Miljødirektoratet (2020) M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger>
- Misfjord, K. & Angell-Petersen, S. 2018. Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Miljødirektoratet Rapport M-982. 70 s.
- NIBIO (u.å.) Kilden. Tilgjengelig fra: <https://kilden.nibio.no/>
- NGU (u.å.) Kart på nett. Norges geologiske undersøkelser. Tilgjengelig fra: <https://www.ngu.no/emne/kartinnsyn>

**Lørenskog
kommune**

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog
Telefon: 67 93 40 00
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no